

Beszámoló a BTK Orosz Központ elmúlt hónapokban megtartott rendezvényeiről

Április

Nemzetközi gyermekrajz verseny J. Gagarin űrrepülésének 60. évfordulójára. Kiállítás megrendezése a beérkezett 152 rajz legjobbjaiból.

Május

Szláv Nyelvek és Kultúrák vetélkedő meghirdetése középiskolások számára. A három forduló vetélkedő feladatai között szerepelt teszt, esszé, valamint vers vagy próza videón való rögzítése egy szláv nyelven.

Június

Olvassunk Puskit! A költő születésének évfordulóján – június 6. – műveiből felolvasást tartottunk a világ bármely nyelvén. Korábban elhangzott már Puskin-vers az orosz mellett horvát, cseh, szerb, ukrán, örmény, kínai, román, német, angol, francia, spanyol, portugál nyelven.

Június 14-18.

Intenzív online orosz nyelvi kurzus a Novoszibirszki Állami Egyetem oktatóinak vezetésével.

Július 1.

Tíz éves az Orosz Központ. Egyetemi vezetők részvételével megemlékeztünk a tíz év során lezajlott nagyszerű rendezvényekről.

Július 19.

J. Jevtusenko – egyetemünk díszdoktora – születésének 88. évfordulóján felidéztek a költő legismertebb verseit, valamint személyes emlékeinket. A költő a közelmúltban hunyt el.

Július 22.

Könyvbemutató és hangverseny a szabad ég alatt. A. Fatyjanov szovjet költő magyarra fordított és megzenésített verseinek bemutatója a fordító, Székely László közreműködésével.

Augusztus 11.

A *Gödöllői Református Lyceum* diákjainak látogatása az Orosz Központban. Rövid vetélkedővel és prezentációval igyekeztünk felkelteni a diákok érdeklődését az orosz nyelv és kultúra iránt.

Az összeállítást készítette: *Koósz Margit*
az Orosz Központ munkatársa

HOL IS VAN AZ A KÁLI-MEDENCE?

Beszámoló a Település és Társadalom Kutatóközpont 2021-es munkájáról

Erre a kérdésre ma már a Szociológia Tanszék valamennyi végzős alapszakos hallgatója alapos és részletekre kiterjedő választ tudna adni, hála a PTE Település és Társadalom Kutatóközpont együttműködésének a Lo-Káli kutatással (*Mítosz és realitás, helyi élelmiszerrendszer a 'Magyar Provence'-ban - diskurzusok, termelők, vásárlók és társadalomgaz-*

dasági hatások' című OTKA kutatás. Témaszám: K- 129097). A 2021-es évben ugyanis alapvetően ebbe a kutatásba bekapcsolódva szereztek a hallgatók elméleti és gyakorlati tudást és terepkutatási tapasztalatot a Káli-medencét érintő fontosabb társadalmi folyamatokról, miközben munkájukkal ők maguk is gazdagították a kutatás adatait. A kutatás keretében a Káli-medenc-

cében vizsgáltuk a turizmus, a tér vonzereje, a helyi élelmiszerrendszer, a migráció és a helyi társadalom összefüggéseit.

Még az év elején 2021. március 29-én és 30-án került megrendezésre (a pandémia miatt még az online térben) az a kétnapos előadássorozat és szakmai műhelymunka, ahol a PTE szociológia szakos (akkor még másodéves) hallgatói a Budapesti Corvinus Egyetem Regionális és Környezeti Gazdaságtan mesterszak hallgatóival közösen vehettek részt. A konferencia kezdetén Nemes Gusztáv, a kutatás vezetője tartott interaktív bevezető előadás-workshopot, amit a Miro és a Mentimeter online felületek tették színesebbé. Ezt követően Schleicher Vera, a Budapesti Néprajzi Múzeum szakértője ismertette velünk azt a témát, hogy milyen hatással van a turizmus a Balaton térségének hagyományos kultúrájára. Egy kávészünet után Szijártó Zsolt volt a soros, aki a PTE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék docense. Zsolt ismertette a 20 évvel ezelőtt a Káli-medencében zajlott kutatását, ami mindenképpen nagyon inspiráló aspektusokkal gazdagította a hallgatótársakat. A következő előadónk Tomay Kyra, a PTE BTK Szociológia Tanszék adjunktusa volt, aki a dzsentrifikáció és turizmus viszonyát taglalta a vidéki térre vonatkoztatva. A nap utolsó előadójaként Sulyok Juditot, a Pannon Egyetem Gazdaságtudományi Karának adjunktusát hallhattuk, aki ezzel a megkapó címmel illette előadását: *Háttérből az előtérbe – A Balaton és a Balaton-felvidék turisztikai kapcsolódása*. Az első napot az előadók kerekasztal-beszélgetése zárta, amihez a hallgatók is hozzájárultak izgalmas kérdéseikkel.

A konferencia második napján a helyi termékekre kerültek a fókuszba, ennek kapcsán két előadót hallgathattunk. Egyikük Szegedyné Fricz Ágnes közgazdász, aki a helyi termékek és hagyományos termékek előállításának uniós és hazai szabályozásának témáját ismertette. Másikuk Balogh Pál Géza a PTE BTK Néprajz - Kulturális Antropológia Tanszéktől, aki a termelők és helyi termékek viszonyáról beszélt a Káli-medence példáján. Mindezek az előadások és az általuk ismertett tágabb kontextus nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a hallgatók közelebb kerüljenek a terepmunka helyszínéhez. A továbbiakban a hallgatók kerültek a fókusz-

ba, izgalmas feladatot kaptak. Két téma mentén kellett érveket gyűjteniük, ami olyan jól sikerült, hogy az előadók is új ötleteket, inspirációkat szerezhetek belőle. Ezúton is köszönjük az aktív részvételt a hallgatóknak!

Az előadások megtekinthetők a [Lo-Káli YouTube csatornáján](#):

Ahogy a járványügyi helyzet enyhült, úgy tudtunk elindulni a terepkutatás megvalósítására. A terepi kutatómunkára 2021 júniusában, majd szeptemberében került sor 8-8 alapszakos PTE szociológia szakos hallgató részvételével (júniusban a BCE hallgatói, majd szeptemberben PTE néprajz és kulturális antropológia szakos hallgatók kíséretében).

Az ötnapos júniusi tereptábor 2021. június 2. és 6. között tartottuk. A hallgatók alapvetően kérdőívezéssel töltötték az időt. A tábor első napján megismerkedtek a hallgatók környékkel és néhány fontos helyi kulcsszereplőjével (mandulatermelő, borász).

A fotók a Lo-Káli kutatás tulajdonában vannak.

A további napokon a résztvevők alapvetően kérdőíveket készítettek: helyieket, a Káli-medencében ingatlanal rendelkezőket kérdeztünk a településükhöz, a turizmushoz, helyi termékekhez való viszonyukról és látogatókat a turisztikai tevékenységükről, a helyi termékekhez, borhoz, gasztronómiához való viszo-

nyukról. A hetet káptalantóti Liliomkert piacon zártuk, ahol a hallgatók a piacot látogatókról gyűjtöttek adatot. A jó idő és a kérdezettek pozitív hozzáállása szerencsére segítette a kutatók életét.

Az őszi tereptáborra 2021. szeptember 30. és október 3. között került sor. Az első nap a terep és a kutatással való ismerkedéssel telt. Ezt követően félig-strukturált interjúk felvételére került sor tősgyökeres és beköltöző lakosokkal, amelyekből összesen húsz darabot készítettek a hallgatók, míg a vasárnapot ismét a káptalantóti Liliomkert piacon töltöttük, ezúttal a termelőket mérve fel egy rövid kérdőívvel. Az estétet mindig megbeszélésekkel zártuk, ahol érdekes meglátásokkal gazdagodtunk.

Az alapszakos hallgatók részvételével zajló terepkutatások mellett a szociológia mesterszak Település és társadalom specializáció két hallgatója tölti immár harmadik félévét a kutatás adatainak és interjúinak elemzésével, miközben a Demográfia és Szociológia Doktori Iskola új hallgatói között is van, aki a kutatáshoz kapcsolódó témát választott doktori témájául. Így az oktatás és kutatás közötti szinergiák mindkét felet gazdagítják: miközben a kutatás adatfelvételét vagy adatelemzését végzik, a hallgatók gyakorlatra tesznek szert a korábban megismert kutatómódszertani technikákból, miközben rálátást nyernek egy valódi, a terephez folyamatos és rugalmas alkalmazkodást igénylő kutatási folyamatra is. Túl azon a – nem elhanyagolható – előnyön, amit a hallgatók gyakorlati oktatásában jelent ez az együttmű-

ködés, számos tudományos eredmény (konferencia-előadás, publikáció) született és születik belőle.

Ugyan a Lo-Káli kutatás 2022-ben zárásához érkezik, de jövőre sem marad téma nélkül a Település és Társadalom Kutatóközpont, mivel 2021 őszen indul, és a következő négy évben tart *A vidéki dzsentrifikáció szerepe a településfejlesztésben* című (FK138098) OTKA-kutatás, amely a vidéki területekre történő középosztályi, értelmiségi beáramlás motivációival és településfejlesztési következményeivel foglalkozik, miközben a halmozottan hátrányos helyzetű térségek kutatásáról sem feledkezhetünk meg. A tanszéken 2019 óta működő Ormánság Kutatócsoport a Sellyei járás felzárkózó tele-

pülésein – ugyancsak a hallgatók bevonásával – végez kérdőíves és interjúkutatást, mely a társadalmi hierarchia alján elhelyezkedő hátrányos helyzetű gyermekes háztartásokra és azok tagjaira, a családi szerepekre, értékekre, konfliktusokra fókuszál. Az EFOP 3.6.3. pályázatból támogatott kutatás adatfelvétele lassan lezárul, ezért 2022 tavaszán ebből a témából szervezünk műhelykonferenciát a Település és Társadalom Kutatóközpont keretében, melyre minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Tomay Kyra
Szociológia Tanszék
a kutatóközpont vezetője

Orbán Éva
a PTE Demográfiai és Szociológiai
Doktori Iskolájának első éves hallgatója